

ŠKOLENÍ O BEZBARIÉROVOSTI PRAHA 2024

**TÉMA:
BEZBARIÉROVÁ ŘEŠENÍ A
ÚPRAVY VEŘEJNÉHO PROSTORU
Z POHLEDU OSOB SE ZRAKOVÝM
POSTIŽENÍM**

PRRHA

2024

2

**SJEDNOCENÁ ORGANIZACE NEVIDOMÝCH
A SLABOZRAKÝCH ČR, z. s.
(SONS ČR, z. s.)**

METODICKÉ CENTRUM ODSTRAŇOVÁNÍ BARIÉR

POŽADAVKY LEGISLATIVY A BEZBARIÉROVÉ PROSTŘEDÍ

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) v platném aktuálním znění ! (novela),

Vyhláška MMR č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb,

Související:

Zákon 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), v platném znění

Vyhláška MD 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích

ČSN 73 6110 Projektování místních komunikací, v aktuálním znění (včetně změn)

ČSN EN 81-70 Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů (včetně změn)

3

**USTANOVENÍ VE VYHLÁŠCE:
PŘÍSTUPNOST VEŘEJNÉHO
PROSTRANSTVÍ Z HLEDISKA
NEVIDOMÝCH A SLABOZRAKÝCH OSOB
– LEGISLATIVNĚ**

**POŽADAVKY NA STAVBY POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ A
VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ:**

**§4 - VÝČET POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ, NA KTERÉ SE
VYHLÁŠKA VZTAHUJE, PARKOVACÍ PLOCHY A
HROMADNÉ GARÁŽE, MĚSTSKÝ MOBILIÁŘ, REKLAMNÍ
ZAŘÍZENÍ, VÝKOPY...)**

§5 - PŘÍSTUPY DO STAVEB

4

1. UŽIVATELSKÉ POTŘEBY

PRINCIPY

Zajištění prostorové orientace – vodící linie, hmatové prvky, orientační body a znaky, akustický orientační a informační systém

Samostatný a bezpečný pohyb bez vizuální kontroly s využitím pomůcek: bílá hůl, vysílačka, vodící pes

PODMÍNKY

Hmatové prvky jasné, srozumitelné, hmatově i podle potřeby barevně kontrastní, v dostatečném množství s doplněním o pravdivé akustické informace...

Bezpečný pohyb – šířka volných průchodů podél vodících linií – průchozí profil, dostatečná průchozí výška, požadovaná kvalita povrchu...

5

ORIENTACE POMOCÍ VYSÍLAČKY PRO NEVIDOMÉ – AKTIVACE AKUSTICKÉHO MAJÁČKU (KOMPENZAČNÍ POMŮCKA)

VPN 01 a VPN 02 (tzv. „krabička“) /funkce stejné/

Návod a použití:

7

PRINCIPY A PODMÍNKY CHŮZE S BÍLOU HOLÍ

VYUŽITÍ HMATOVÝCH PRVKŮ:

VODICÍ LINIE

- PŘIROZENÉ
- UMĚLÉ : SIGNÁLNÍ PÁSY (SP), VAROVNÉ PÁSY (VP)
UMĚLÉ VODICÍ LINIE (UVL)

MATERIÁLY S RELIÉFNÍ HMATOVOU ÚPRAVOU MUSÍ BÝT CERTIFIKOVANÉ

DŮRAZ NA ZAJIŠTĚNÍ HMATOVÉHO KONTRASTU – LEMOVÁNÍ PRVKŮ (VČETNĚ UVL) .

PRO SLABOZRAKÉ – DOSTATEČNÝ VIZUÁLNÍ KONTRAST

6

CHŮZE S POMŮCKOU - VYSÍLAČKA

Vysílačka pro nevidomé v holi VPN 03 aktivuje akustický majáček.

8

CHŮZE S POMŮCKOU: POVELOVÝ VYSÍLAČ V HOLI, V KRABIČCE – VPN 6 POVELŮ, DOSAH 40 M (VIZ VYHL.)

Kde, kdy a jak se využívá:

1. Informace u vstupu o názvu a adrese stavby
2. Informace o popisu interiéru nebo trasy, v dopravních stavbách informace o režimu pohyblivých schodů (eskalátorů), elevátorů, výtahů
3. Informace o čísle a směru jízdy vozidla hromadné dopravy
4. Aktivace otevírání dveří nebo informace pro řidiče o nástupu/výstupu nevidomého do/z vozidla
5. Aktivace akustické signalizace na přechodech a na železničních přejezdech
6. Aktivace hlasového výstupu informačních zařízení (např. inteligentní označníky, odjezdové a příjezdové panely autobusových a železničních terminálů)

www.1url.cz/@VPNanavod

Technický popis povelové soupravy viz **TN TZUS 12.03.07**
včetně použití a druhé sekundární frekvence.

9

MAJÁČKY – VÝTAHY A ESKALÁTORY OSAZENÍ S OHLEDEM NA PROSTOROVOU ORIENTACI

11

MAJÁČKY – OSAZENÍ S OHLEDEM NA PROSTOROVOU ORIENTACI

METODICKÁ POMŮCKA MMR:

www.1url.cz/@MMRamajacky

www.1url.cz/@SONSaosazenimajacku

10

PŘÍSTUPNOST OBJEKTŮ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI OPATŘENÝCH AKUSTICKÝM ORIENTAČNÍM MAJÁČKEM (AOM)

Jak vypadají **FRÁZE** do majáčku?

www.1url.cz/@majackyafraze :

Jsou-li navrženy
majáčky, tak dle
vyhl. 405 musí být již
v **DSP** i **FRÁZE**

12

**INFORMACE K MAJÁČKŮM, VODICÍM
LINIÍM A PRVKŮM PRO **BEZPEČNÝ** A
SAMOSTATNÝ POHYB NEVIDOMÝCH A
SLABOZRAKÝCH:**

MOŽNÍ **VÝROBCI A **DODAVATELÉ**:**

<https://1url.cz/@dodavateleapristup>

13

PŘECHODY A UMĚLÉ VOD. PRVKY

**POZNÁMKA: ČERNÁ BARVA ZÁBRADLÍ V DOPRAVNÍ
STAVBĚ UŽIVATELSKY VELMI NEVHODNÁ, NEVYHOVUJÍCÍ**

15

KOMUNIKACE PRO CHODCE ŘEŠENÍ ÚPRAV – VODICÍ LINIE

Vodicí linii tvoří např. obrubník trávníku, fasáda domu, podezdívka.

PVL - celoročně funkční vystupují prvky.

14

UKÁZKA POHYBU K PŘECHODU CHŮZE – PODÉL SIGNÁLNÍHO PÁSU

**VŽDY NA HRANĚ
SIGNÁLNÍHO PÁSU
NEBO UMĚLÉ VODICÍ
LINIE, TZN. NA HRANĚ)
CERTIFIKOVANÝCH
PRVKŮ URČENÝCH
PRO BEZPEČNÝ
POHYB OSOB SE
ZRAKOVÝM
POSTIŽENÍM**

16

Certifikované materiály

DLAŽBA BETONOVÁ

Hmatové prvky pro varovné a signální pásy

17

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MMR - HMATOVÉ PRVKY NA POCHOZÍCH PLOCHÁCH (SIGNÁLNÍ, VAROVNÉ PÁSY A UVL) A ZÁJMY PAMÁTKOVÉ PÉČE

- OSAZOVÁNÍ PRVKŮ PRO
BEZPEČNÝ A SAMOSTATNÝ POHYB OSOB NEVIDOMÝCH A SLABOZRÁKÝCH:

JAK A KDY ŘEŠIT A OSAZOVAT

www.1url.cz/@mmrapamatkari

19

DLAŽBA Z PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ např.: žulová

Hmatové prvky pro varovné a signální pásy

Hmatové prvky – drážkovaná dlažba pro umělé vodící linie

18

VEŘEJNÝ PROSTOR – KOMENTÁŘ K AKTUÁLNÍM PŘEKÁŽKÁM

BARIÉRY VE VODICÍ LINII

v průchodu podél linií – mobiliář, reklamní stojany, předzahrádky...

PRVKY STAVEB

překážky v řešení úprav na komunikacích, na nástupištích, na prvcích staveb (vstupy, schodiště, výtahy a eskalátory, informační systémy...),

(speciální „kapitola“ kola a koloběžky, mikromobilita obecně)

20

KOMUNIKACE PRO CHODCE – VODICÍ LINIE – CHYBY

Podél vodící linie bariéry –
vzrostlá zeleň.

**Musí být zajištěn bezpečný
průchozí koridor v exteriéru
min. do výše 2200 mm!
/viz vyhl. 398/2009 Sb./
a min. 1500 mm v šířce od
přirozené vodící linie.
Podél vegetace se bezpečně
chodit NEDÁ.**

PŘECHODY

SP a VP v hrubší dlažbě,
správně olemovány
rovinnými deskami.
VP musí odpovídat zkrácení
nebo prodloužení
vodorovného dopravního
značení V7 (tj. v ose tzv.
“zebry“).

Uživatelsky: bez podélného
lemování se správná reliéfní
dlažba v podstatě nedá bezpečně
najít a použít.

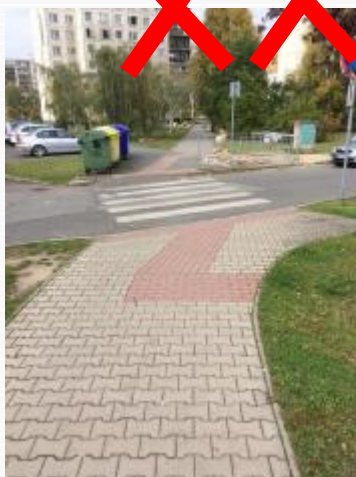

PŘECHODY – CHYBY

SP chybně – zásadní -
směrově navádí do
vozovky, mimo vodorovně
vyznačený přechod, více
chyb. Osa přechodu není
rovnoběžná s osou SP, SP
na sebe nenavazují.

Uživatelsky: SP navádí přímo
pod dopravní prostředky ... !

**Extrémní
bezpečnostní
riziko**

PŘECHODY A VAROVNÉ PÁSY

V případě, že se posune
hranice vozovky (pojížděné
komunikace), změní se i
hranice bezpečného
prostoru pro chodce!

Je nutné změnit i **polohu
varovného pásu!** do
správné, funkční pozice!

Foto: Varovný pás značí
hranici bezpečného
prostoru – zde 6 varovných
pásů – Zde **nepravdivé,
nepochopitelné, velmi
nebezpečné informace!!!**

PŘECHOD – NEPŘÍSTUPNÝ

V praxi bezpečný a správně upravený a provedený prostor navazujícího chodníku, **ale** přechod využit jako nezákonné parkoviště. Pro chodce velmi nebezpečné.

Zásadní pochybení – organizační opatření, kontrola, nevstřícnost ....?

NÁSTUPIŠTĚ – zastávky s označníky

– signální pás k označníku musí začínat u přirozené vodivé linie (fasáda, parkový obrubník, podezdívka, zábradlí s vod.funkcí...), obrubník směrem do vozovky **NENÍ** vodivé linie! velmi nebezpečné! tzn. označník v dosahu bílé hole 800 mm

PŘECHODY SE SSZ – AKUSTICKÁ SIGNALIZACE

Dělený přechod světelná akustická signalizace (SSZ)

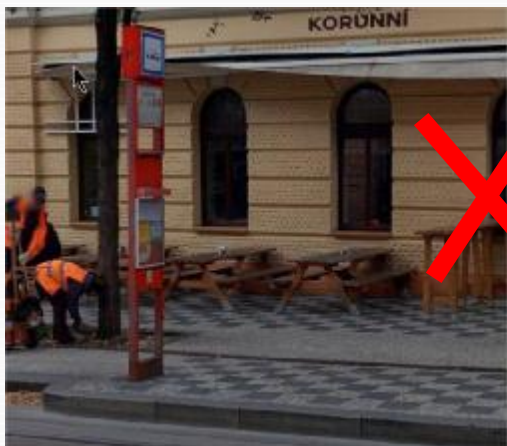
NÁSTUPIŠTĚ

Označník s haptickým štítkem na opačné straně, než je obrubník vozovky! rovnoběžně s ním

NÁSTUPIŠTĚ S VYSAZENÝM MYSEM – SIGNÁLNÍ PÁS MUSÍ KONČIT U PVL

AUTOBUSOVÉ TERMINÁLY – STÁLE VELKÁ CHYBOVOST

NENÍ ZAJIŠTĚNA:

- BEZPEČNOST
- PROVÁZANOST
- INFORMACE
- ORIENTACE
- FUNKČNOST PRVKŮ

PŘÍKLADY

ČESKÝ KRUMLOV AN:
JAK NAJDE NEVIDOMÝ ČLOVĚK
BEZPEČNĚ OZNAČNÍK?
KONKRÉTNÍ STANOVIŠTĚ?
VODICÍ LINII?

NÁSTUPIŠTĚ S POJÍŽDĚNÝM MYSEM – BARIÉRY V CHODNÍKU

NUTNO
BEZPEČNĚ
ROZLIŠIT
HRANIČI
BEZPEČNĚHO A
NEBEZPEČNĚHO
PROSTORU!

AUTOBUSOVÉ TERMINÁLY– (BENEŠOV AT...) VELKÁ CHYBOVOST! NEFUNKČNÍ, NEPOUŽITELNÉ, NEBEZPEČNÉ!

AUTOBUSOVÉ TERMINÁLY

VYJÁDRĚNÍ KOMORY ČKAIT
www.1url.cz/@ckaitbusterm

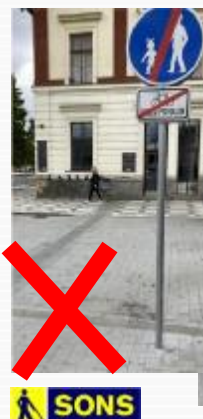

ČASTÉ CHYBY
www.1url.cz/@bustermchyby

33

TRAMVAJOVÁ ZASTÁVKA S POJÍŽDĚNÝM MYSEM A S PŘÍSTUPY 2023

35

TRAMVAJOVÁ ZASTÁVKA S POJÍŽDĚNÝM MYSEM A S PŘÍSTUPY 2023

34

NOVÉ PARKOVIŠTĚ – VJEZD? PŘES CHODNÍK, BEZ ÚPRAV

**Chybí stavební úprava
– varovný pás.**

**Nebezpečná situace pro
nevidomého chodce,
neví o změně režimu!
Nepozná hranici bezpečné
a nebezpečné zóny!
Hrozí vstoupení do vozovky
nebo parkoviště!
Na chodníku dána
priorita autům?
„proloměný“ chodník
- známá příčina mnoha
úrazů...
-velké sklony (viz vyhl.)**

36

NOVÉ PARKOVIŠTĚ – VJEZD? PŘES CHODNÍK, PO ÚPRAVÁCH (?) JARO 2023

Po úpravě (??)

- použita dlažba s prvky slepecké dlažby
- dlažba i fyzicky provedena a osazena chybně
- uživatelsky matoucí, neznámé, nepochopitelné, zhoršující stav
- stále chybí varovný pás s lemováním – nerozlišený dopravní režim bezpečný a nebezpečný prostor

DOČASNÉ STAVBY

Dočasný přechod tohoto typu se nedá nikdy najít, natož bezpečně použít.
Chybí signální pás, varovný pás ....

Polovičaté úpravy. Nejsou zde stejné informace jako pro ostatní chodce!

Nevyřešená obchodní trasa! pro uzavřený předchozí přechod...

DOČASNÉ STAVBY

Stejná pravidla jako u novostaveb
- nejsou zde výjimky!

Polovičaté úpravy zásadně snižují bezpečnost chodců

Nejsou zde stejné informace jako pro ostatní chodce!

(„dočasnost“ je většinou na několik let..)

DOČASNÉ STAVBY A ZAJIŠTĚNÍ STAVBY

Dočasné stavby, výkopy, MUSÍ být zajištěny s ohledem na BEZPEČNOST tuhými, nepřevratnými zábranami – prvek (zábrana) se následně stane náhradní přírozu vodící linií.

Foto – nejnebezpečnější místo, hrozí pád do hloubky více než jednoho metru!

-navíc ... každý den jinak

UMĚLÁ VODÍCÍ LINIE A PŘEKÁŽKY

**CO JE ZDE
V POŘÁDKU ?**

PĚŠÍ, OBYTNÁ ZÓNA–ROZLIŠENÍ VP, SP - staveb. úpravy (hmatové) v souladu s dopravním

UMĚLÁ VODÍCÍ LINIE A PŘEKÁŽKY

**UMĚLÁ VODÍCÍ
LINIE NESLOUŽÍ
JAKO ZÁBRANA**

**VSTUPU DO
NEBEZPEČNÉHO
PROSTORU !!!**

**CHODEC TOTO
NEZNÁ ANI
NEOČEKÁVÁ !**

www.1url.cz/@uvlchyb

PŘEDZAHŘÁDKY – CHYBNĚ

SCHODIŠTĚ – KONTRAST

Foto vlevo: Kontrast **chybně** zasahuje do stupnice i **podstupnice** !

DETAILY STAVEB – ŠTÍTKY NA DVEŘÍCH, TLAČÍTKA VÝTAHŮ OZNAČNÍKY ŽELEZNICE

www.1url.cz/@stitkyhmat

SCHODIŠTĚ V PROSTORU

– BEZ ZABEZPEČENÍ PODCHOZÍ VÝŠKY –
CHYBNĚ, NEBEZPEČNÉ

REALITA O ŘEŠENÍ BB ÚPRAV

NEDODRŽOVÁNÍ LEGISLATIVY, DODATEČNÉ ÚPRAVY JSOU MOŽNÉ POUZE PŘI ZMĚNĚ STAVBY, ZÁSADNÍ A BEZPEČNOSTNÍ CHYBY U VELKÝCH DOPRAVNÍCH STAVEB – TERMINÁLY (JAROMĚŘ, BENEŠOV, MNICHOVO HRADIŠTĚ, PLZEŇ, PARDUBICE ATD.)

MIKROMOBILITA – PRINCIP MUSÍ BÝT BEZ BARIÉR PRO CYKLISTY I PRO PĚŠÍ.

NESMÍ DOJÍT K OMEZOVÁNÍ BEZPEČNÉHO A SAMOSTATNÉHO POHYBU OSOB S OMEZENOU MOŽNOSTÍ ORIENTACE... NEVIDOMÍ: “A TAKÉ SE CHCEME BEZPEČNĚ VRÁTIT DOMŮ.”

PŘEDPOKLAD JE SPRÁVNÝ ZAČÁTEK – LEGISLATIVA NOVÉHO SZ?

PROJEKT BEZ NEDOSTATKŮ ☺

ŘEŠIT S ČKAIT, NIPI, DOPRAVNÍ POLICIÍ

PORADENSTVÍ PRO ŘEŠENÍ BEZBARIÉROVÝCH ÚPRAV DOPRAVNÍCH STAVEB PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ – ZÁSADNÍ VÝZNAM

ČKAIT – Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků

Praha 2, Sokolská 15 (poblíž metra I.P. Pavlova)
tel.: 227 090 211 (objednání konzultací)

viz: www.1url.cz/@ckaitporad

49

ČASTÉ CHYBY NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH

www.1url.cz/@chyby-na-komunikaci

51

ČASTÉ CHYBY NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH

Která varianta je správná?

50

„ ... A TAKÉ SE CHCEME BEZPEČNĚ VRÁTIT DOMŮ...“

ale?

52

ZÁVĚR

**MÁME VE SVĚTĚ DOSUD
NEJPROPRACOVANĚJŠÍ CELOSTÁTNÍ SYSTÉM.**

**SLABOZRACÍ A NEVIDOMÍ V SOUČASNÉ DOBĚ
NEPOTŘEBUJÍ VYSOKÝ NADSTANDARD, JIŽ
NYNÍ BY STAČILO JAKO MINIMUM DODRŽENÍ
ALESPOŇ STÁVAJÍCÍ PLATNÉ LEGISLATIVY A
PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ, OHLEDUPLNOST.**

**SPOLEČNÁ PROSTRANSTVÍ MUSÍ OPRAVDU
SLOUŽIT VŠEM.**

53

Děkuji za pozornost.

**SONS ČR, z. s., Praha 1, Krakovská 21
Metodické centrum odstraňování bariér**

**bariery@sons.cz,
www.sons.cz/bariery**

**Ing. František Brašna
tel.: 221 462 443**

